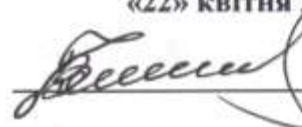

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра селекції та насінництва ім. проф. М.Д. Гончарова

«Затверджую»

Завідувач кафедри селекції
та насінництва ім. М.Д. Гончарова

«22» квітня 2019 р

 (Оничко В.І.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВС.02 Державна охорона прав на сорти рослин

Спеціальність: 201 – *Агронімія*

Факультет: *агротехнологій та природокористування*

2019 - 2020 навчальний рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство	Нормативна	
Модулів - 2	Спеціальність: 201 Агрономія	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		2019-2020-й	2019-2020-й
Загальна кількість годин - 135		Курс	
		1	-
		Семестр	
		2 (в)	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи студента - 4	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		30 год.	-
		Практичні, семінарські	
		30 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		75 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Вид контролю:			
екзамен; екз. білети.у.о.	-		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить(%):
для денної форми навчання - 44,4/55,6 (60/75)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: викладання навчальної дисципліни є: формування системи спеціальних теоретичних знань про державну систему охорони прав на сорти рослин та виконання міжнародних зобов'язань України, що випливають із членства України в Міжнародному Союзі з охорони нових сортів рослин.

Завдання: вивчення дисципліни є: освоєння студентами науково - правових основ Державної системи охорони прав на сорти рослин; вивчення порядку державної реєстрації заявок, прав інтелектуальної власності на сорти рослин та реєстрації сортів рослин придатних для поширення в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати: об'єкт правової охорони та суб'єкт права на сорт; розподіл авторської винагороди; відомості, що вносяться до Державного реєстру заявок, Державного реєстру прав інтелектуальної власності на сорти рослин, Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні; критерії заборони поширення сортів рослин в Україні; процедуру отримання патенту.

Вміти: скласти заявку на сорт; підготовлювати документацію для отримання патенту на сорт; використовувати права селекціонера.

3. Програма навчальної дисципліни
(Затв. ВР СНАУ, протокол №10 від 23 квітня 2018 р.)

Змістовий модуль 1: Правова основа охорони прав на сорти рослин в Україні

Тема 1. Навчально-правова основа. Державної системі охорони прав на сорти рослин.

Термінологія. Загальні положення законодавства про права на сорти рослин, його основа та сфера застосування. Повноваження у сфері охорони прав на сорти Компетентного органу і Контролюючого органу виконавчої влади. Уповноваження підприємств, установ, організацій.

Тема 2. Умови набуття прав на сорти рослин.

Права на сорт. Критерії придатності сорту для набуття прав: новизна сорту, відповідність сорту умовам відмінності, однорідності та стабільності. Умови державної реєстрації сорту, його назва і придатність для поширення в Україні. Загальні положення щодо порядку набуття прав інтелектуальної власності на сорт рослин: подання заявки, експертиза заявки, державна реєстрація прав. Права на сорт рослин автора сорту, роботодавця, правонаступника (спадкоємця), першого заявника. Заявка на сорт та її складові. Додаткові фізичні матеріали об'єкта заявки. Сплата збору за подання заявки. Право на пріоритет і конфіденціальність заявки.

Тема 3. Набуття та державна реєстрація прав на сорти рослин.

Статус експертизи заявки на сорти. Формальна експертиза: відповідність формальних ознак заявки вимогам, публікація відомостей про заявку. Кваліфікаційна експертиза: мета і умови проведення. Експертиза назви сорту та визначення його придатності для поширення; прийняття рішення про виникнення прав на сорт; строк чинності майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту. Тимчасова правова охорона майнових прав інтелектуальної власності на сорт та на його поширення. Умови здійснення державної реєстрації прав на сорт. Видача документів про право на сорт.

Тема 4. Права та обов'язки автора сорта.

Перелік особистих немайнових прав автора на сорт та на його поширення в Україні. Перелік майнових прав інтелектуальної власності на сорт. Виключне право на дозвіл чи заборону використання сорту іншими особами: перелік дій щодо посадкового матеріалу. Передача володільцем патенту майнових прав на сорт та на його використання: ліцензійний договір, ліцензія, ліцензіар, ліцензіат. Умови передачі майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, що належить юридичній особі, яка ліквідується. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин. Збір за підтримання чинності майнового права на сорт рослин та на його поширення. Примусова ліцензія на використання сорту: права особи, яка її отримує і за яких умов. Невиключна примусова ліцензія: визначення обсягу використання сорту, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди володінцю патенту. Обмеження майнових прав на сорт рослин. Обов'язки володінця патенту і власника майнового права на поширення сорту та використання його назви. Умови для припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин та його поширення.

Тема 5. Захист прав на сорт рослин.

Порушення особистих немайнових прав інтелектуальної власності на сорт. Вимоги особи, права на сорт якої порушені. Розв'язування спорів у судовому порядку. Відповідальність за порушення прав на сорти: відшкодування моральної (немайнової) шкоди, стягнення збитків або компенсації (розмір), накладання штрафу (розмір), вилучення з комерційного обігу чи конфіскація будь-якого матеріалу, сорту, продукту отриманого з нього та обладнання, яке було значною мірою використано для незаконного виробництва матеріалу сорту. Порядок передачі суми штрафів до Державного бюджету України. Розмір та порядок сплати державного мита. Спрямування коштів: реалізація державної політики у сфері охорони прав на сорти рослин, зокрема на сплату членського внеску України до бюджету Міжнародного

союзу з охорони нових сортів рослин. Державне стимулювання створення та використання нових сортів.

Змістовий модуль 2: Права і обов'язки України у раді Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин

Тема 6. Україна – член Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин.

Порядок та мета вступу України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин. Європейський союз. Представник України у Раді Міжнародного Союзу по охороні нових сортів рослин як особа, що уповноважена представляти інтереси України у Союзі. Призначення представника та його основні завдання щодо представлення інтересів України у Раді Союзу. Права представника для здійснення покладених на нього повноважень. Обов'язки представника на виконання основних завдань. Особа, яка може бути представником України у Раді Міжнародного Союзу по охороні нових сортів рослин.

Тема 7. Міжнародний союз по охороні нових сортів рослин.

Організаційна структура Союзу. Робота ради Союзу. Права та обов'язки держав – членів Союзу. Порядок ввезення в Україну і вивезення з України насіння і садивного матеріалу сортів рослин для наукових цілей та цілей державного сортовипробування. Положення про еталонну колекцію сортів рослин. Визначення порядку створення, використання та підтримання еталонних колекцій сортів, що використовуються при проведенні кваліфікаційної експертизи нових сортів рослин для підготовки експертного висновку за заявкою та прийняття рішення щодо Державної реєстрації сорту і права на нього. Визначення термінів еталонна колекція сортів рослин та Сорт-еталон. Виявлення та затвердження переліку Сортів – еталонів. Формування затвердженого переліку Сортів-еталонів в Колекції. Занесення переліку сортів Колекції до Методики експертизи окремого виду рослин. Шляхи використання Колекції при експертизі нових сортів рослин на відмінність, однорідність та стабільність (ВОС).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекцій		практичних	лабораторних	індивід.	сам. роб.	
Модуль 1. Державна система охорони прав на сорти рослин						
Змістовий модуль 1: Правова основа охорони прав на сорти рослин в Україні						
<i>Тема 1. Науково-правова основа Державної системи охорони прав на сорти рослин</i>	18	4	4	-	-	10
<i>Тема 2. Умови набуття прав на сорти рослин</i>	18	4	4	-	-	10
<i>Тема 3. Набуття та державна реєстрація прав на сорти рослин</i>	22	6	4	-	-	12
<i>Тема 4. Права та обов'язки автора сорта</i>	22	6	4	-	-	12
<i>Тема 5. Захист прав на сорт рослин</i>	24	6	6	-	-	12
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	104	26	22	-	-	56
Усього годин	104	26	22	-	-	56
Модуль 2. Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин						
Змістовий модуль 2: Права і обов'язки України у раді Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин.						
<i>Тема 6. Україна – член Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин</i>	16	2	4	-	-	10
<i>Тема 7. Міжнародний Союз по охороні нових сортів рослин</i>	15	2	4	-	-	9
<i>Усього за змістовим модулем 2</i>	31	4	8	-	-	19
Усього годин	31	4	8	-	-	19
УСЬОГО ГОДИН	135	30	30	-	-	75

**5. Теми та план лекційних занять
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1: Науково-правова основа Державної системи охорони прав на сорти рослин 1. Вступ 2. Термінологія 3. Загальні положення законодавства про права на сорти рослин	2
2.	Тема 1 (продовження) 4. Сфера застосування ЗУ «Про охорону прав на сорти рослин» 5. Повноваження у сфері охорони прав на сорти рослин 6. Уповноваження підприємств, установ, організацій	2
3.	Тема2: Умови набуття прав на сорти рослин 1. Права на сорт 2. Критерії придатності сорту для набуття прав 3. Умови державної реєстрації сорту	2
4.	Тема 2 (продовження) 4. Порядок набуття прав інтелектуальної власності на сорт рослин 5. Заявка на сорт 6. Право на пріоритет і конфіденціальність заявки	2
5.	Тема 3: Набуття та державна реєстрація прав на сорти рослин 1. Статус експертизи заявки 2. Формальна експертиза заявки 3. Кваліфікаційна експертиза заявки	2
6.	Тема 3 (продовження) 4. Експертиза на придатність сорту для поширення 5. Умови прийняття рішення про виникнення прав на сорт 6. Тимчасова правова охорона майнових прав інтелектуальної власності на сорт	2
7.	Тема 3 (продовження) 7. Державна реєстрація прав на сорт 8. Видача документів про право на сорт 9. Оскарження рішення стосовно заявки	2
8.	Тема 4: Права та обов'язки автора сорта 1. Особисте немайнове право автора на сорт та на його поширення в Україні 2. Майнове право інтелектуальної власності на сорт 3. Умови передачі майнових прав на сорт та на його використання	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
9.	Тема 4 (продовження) 4. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт 5. Підтримання чинності майнових прав на сорт та його поширення 6. Примусова ліцензія на використання сорту	2
10.	Тема 4 (продовження) 7. Невиключна примусова ліцензія 8. Обмеження прав на сорт рослин 9. Обов'язки володільця патенту і власника майнового права на поширення сорту	2
11.	Тема 5: Захист прав на сорт рослин 1. Дострокове припинення чинності майнового права на сорт 2. Припинення чинності майнового права на поширення сорту	2
12.	Тема 5 (продовження) 3. Відмова від майнових прав інтелектуальної власності на сорт 4. Визнання прав на сорт недійсними	2
13.	Тема 5 (продовження) 5. Порухення прав на сорт 6. Розв'язування спорів у судовому порядку 7. Відповідальність за порушення прав на сорти	2
14.	Тема 6: Україна – член Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин 1. Організація Міжнародного Союзу 2. Права і обов'язки представника України у Раді Міжнародного Союзу 3. Набуття в Україні права на сорт	2
15.	Тема 7: Міжнародний Союз по охороні нових сортів рослин 1. Організаційна структура Союзу по охороні нових сортів рослин 2. Робота ради Союзу	2
Разом:		30

**8. Теми практичних занять
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Визначення термінів щодо загальних положень Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»	2
2.	Вивчення структури сучасних державних сортових рослинних ресурсів	2
3.	Вивчення прав та обов'язків державного інспектора під час перевірки об'єкта правової охорони	2
4.	Вивчення прав Державної інспекції сільського господарства	2
5.	Визначення заходів захисту прав на сорт. Державне стимулювання створення та використання нових сортів	2
6.	Встановлення вимог та порядку складання нормативно-технічної документації	2
7.	Дослідження державної реєстрації прав на сорт	2
8.	Вивчення повноважень Центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду в АПК	2
9.	Встановлення процедури отримання охоронних документів на сорти рослин	2
10.	Вивчення правил складання договорів про розподіл авторської винагороди	2
11.	Визначення критеріїв придатності сорту для набуття прав інтелектуальної власності	2
12.	Встановлення виду права на сорт та свідчення права	2
13.	Вивчення права селекціонера (автору сорту) і роботодавця	2
14.	Встановлення порядку проведення кваліфікаційної експертизи	2
15.	Визначення напряму і завдань Міжнародної конвенції в сфері охорони прав на нові сорти рослин	2
Разом		30

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		ДФН
1.	Державна інспекція з охорони прав на сорти рослин. Акт інспекторської перевірки, щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин	10
2.	Нормативно-технічна документація. Складання та оформлення документації	10
3.	Правова основа охорони прав на сорти рослин в Україні. Організація офіційної діяльності у сфері охорони прав на сорти рослин	12
4.	Сорт як об'єкт правової охорони. Правові аспекти відносин між автором сортів та роботодавцем	12
5.	Україна – член Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин. Порядок вступу України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин	12
6.	Міжнародний Союз по охороні нових сортів рослин. Ввезення в Україну насіння с.-г. культур із-за кордону для наукових цілей та цілей державного сортопробування	10
7.	Державний контроль карантину рослин в Україні. Функціонування карантинних служб в Україні. Повноваження державних інспекторів з карантину рослин	9
	Разом:	75

11. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** лекція, робота з Законами України про охорону прав на сорти (1993, 2002), про стандартизацію (2001), про підтвердження відповідності (2001); з нормативними документами по карантину рослин (2005).

1.2. **Наочні:** демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. **Практичні:** лабораторний метод, практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання:

2.1. **Аналітичний** (суть: розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак).

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:

3.1. **Репродуктивний** (можливість застосування вивченого на практиці)

4. **Активні методи навчання** – використання технічних засобів навчання, екскурсії, самооцінка знань, використання опорних конспектів лекцій.

5. **Інтерактивні технології навчання** – використання мультимедійних технологій.

12. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС.
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація).
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - рівень знань, продемонстрований на лабораторних заняттях;
 - результати виконання та захисту лабораторних робіт;
 - письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							СРС	Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест - екзамен	Сума
Модуль 1 – 30 балів					Модуль 2 – 10 балів						
Змістовий модуль 1 – 30 балів					Змістовий модуль 2 – 10 балів						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	15	55 (40+15)	15	30	100
6	6	6	7	5	5	5					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Методика проведення експертизи сортів рослин картоплі та груп овочевих, баштанних, пряно-смакових на придатність до поширення в Україні (ПСП) / За ред. Ткачик С. О. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 96 с.
2. Конспект лекцій з дисц. ДОПСР / Н.С. Кожушко. – Суми: СНАУ, 2017. – 28 с.
3. Навчальний посібник «Державна охорона прав на сорти рослин» з дисц. ДОПСР / Н.С. Кожушко, В.І. Оничко. – Суми: СНАУ, 2018. – 60 с.
4. Науково-методичні рекомендації «Набуття й захист прав на сорти рослин» / Н.С. Кожушко, В.І. Авраменко, Я.А. Завора. – Суми: СНАУ 2018. – 45 с.
5. М. вк. щодо проведення ПЗ з дисц. ДОПСР / Н.С. Кожушко. – Суми: СНАУ, 2018. – 36 с.
6. М. вк. щодо виконання СР з дисц. ДОПСР / Н.С. Кожушко. – Суми: СНАУ, 2018. – 23 с.

15. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про охорону прав на сорт рослин» . – К. – 21.04.1993 – № 3117 - XII.
2. Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на сорт рослин». – К. – 17 січня 2002 р. – № 2986 – III.
3. Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на сорт рослин». – К. – 2 листопада 2006 р. – № 311 – V.
4. Охорона прав на сорти рослин: Бюлетень / Укр. ІЕСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>
5. Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин». – К. – 16 жовтня 2012 р. – № 5462 – VI.
6. Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин». – К. – 8 грудня 2015 р. – № 864 – VIII.

Допоміжна

1. Василюк П.М. Етапи формування національних сортових рослинних ресурсів в системі державного законодавчого регулювання України / П.М. Василюк // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – К. : ІЕСР, 2013. – № 4(21). – С.75-80.

16. Інформаційні ресурси

1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minagro.gov.ua/uk/organic_ministry?nid=27051
2. Державний реєстр патентів сортів рослин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://sops.gov.ua/reestratsiya-prav/reiestry/reiestr-patentiv>.
3. Державний реєстр заявок на сорти рослин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://sops.gov.ua/pdfbooks/09.reetry/pANDz/2017/1.pdf>.

